

Nezůstávají ve stínu svého handicapu

1.4.2010 Moderní obec 13 Informační a komunikační technologie

JaroSlav wInter

Jeden vůbec nevidí, druhá před pěti lety ohluchla, třetí navzdory svému těžkému tělesnému postižení bydlí sama ve vlastním bytě i za cenu, že jí musí někdo pomáhat s úklidem, hygienou a nákupy. Společně mají to, že při zvládnání svého údělu dovedou využívat internet a další technologie mnohem lépe než běžný občan.

Svědčí o tom příběhy, které se sešly v literární soutěži Internet a můj handicap. Soutěž se už po šesté konala v rámci březnové Konference INSPO - Internet a informační systémy pro osoby se specifickými potřebami, která se už od roku 2001 u nás specializuje na využití internetu a informačních technologií ve prospěch lidí se zdravotním postižením.

Soutěžní příspěvky přibližují životní osudy, které si většina z nás vůbec nedovede představit. Co vše může člověka potkat, jak se z plného zdraví stane neschopný pohybu, ohluchne nebo oslepne. A přece jsou tyto literárně zaznamenané příběhy plné optimismu, naděje. Taky zarputilosti, s níž autoři nehodlají rezignovat, vzdát to.

pr Vní držitel (ecdl) certifikátu »Co nejde, vím až tehdy, když se o to pokusím a přes opakované zkoušení to fakt nejde,« píše 55letý Jaroslav Čajka, který ke své slepotě dospěl postupně, takže si ji dlouho ani nepřipouštěl. I teď se brání označení »znevýhodněný«. Vždyť dokázal - jako první nevidomý člověk v ČR - získat evropskou licenci ovládnání počítače (ECDL).

»V kapse mně nikdy nechybí mobilní telefon. Mám na něm možnost nejen telefonovat, psát SMS, ale hlavně je tam diktafon, kalendář, připomínkovač, notes na poznámky, internet, navigace. To, co mnozí hledají po taškách, mám v jedné kapse. Jsem znevýhodněn?« ptá se Jaroslav Čajka a pokračuje: »Taky můžu vyrazit na cestu. Je dost pomocníků, kteří mě naučí místní trasy. Jen chtít. A delší cesta? Zavolám na navigaci SONS a mám popis cesty jak na Rallye Monte Carlo! A když se bojím, je tu GPS s navigační službou!« elektronika pomocníkem Techniku si moc pochvaluje i další nevidomý - operátor InternetPoradny.cz Lukáš Otáhal. Využití všechny možné funkce komunikátoru dokáže jako málokdo. Jde o zařízení, které kromě klasické numerické klávesnice mobilu obsahuje i klávesnici jako na počítači, jen ve zmenšené verzi. Lukáš proto může psát všemi deseti jako na notebooku. Komunikátor mu pomáhá v terénu, v zaměstnání i ve volném čase.

V telefonu, který je opatřen operačním systémem, je nainstalována aplikace, která čte hlasovým výstupem vše, co je na obrazovce telefonu. Kromě čtení a psaní SMS může posílat e-maily, může je zpracovávat, přeposílat je i čist textové soubory.

»Cestuji do práce nebo jedu do školy a můžu si přitom číst pracovní materiály či texty ze skript,« pochvaluje si Lukáš. »V terénu mohu využít i diktafon, který nahrává do mp3. Veškerý obsah mohu dále zpracovat v počítači, telefon se po připojení chová jako flashdisk. Na paměťovou kartu mohu nahrát mluvicí odečítač počítače, takže po připojení telefonu k počítači jej mohu ovládat pomocí hlasového výstupu.« proceStoVal už půlku SVěta Když se v patnácti letech Jirka Mára - to už byl na vozíčku pět let - rozhodoval, co bude dělat po základní škole, objel s rodiči všechny střední školy ve městě, ale všude byly nepřekonatelné schody a nepřiliš velká ochota mít ve škole vozíčkáře. »Co budu dělat?« ptal se a od otce dostal tu nejlepší možnou odpověď: »Dělej, co tě baví. Baviteli by tě cestovat a poznávat cizí země, tak sedni k počítači a naplánuj s pomocí internetu nějakou cestu.« Od té doby za pouhé tři roky stihli otec a syn Márovi procestovat řadu zemí tří světadílů. O nich pak píše knihy, natáčejí filmy a pořádají besedy.

Do literární soutěže Internet a můj handicap došlo letos rekordních 53 příspěvků. Nejmladšímu účastníku bylo 15 let, nejstaršímu téměř sedmdesát. Pravda, ne každý člověk se zdravotním postižením se naučí využívat ke svému prospěchu informační a komunikační technologie tak jako oni. Jejich příklad však dokládá, že je chybou pokládat lidi s různým zdravotním omezením apriori za méně schopné, bát se dát jim pracovní příležitost, odmítat je kvůli obavám z problémů s komunikací.

Není na škodu seznámit se s jejich příběhy. Nacházejí se - i ty z minulých ročníků soutěže - na www.helpnet.cz/inspo.

Foto popis| Rekordních 265 účastníků zaznamenala konference INSPO, kterou opět uspořádala občanská sdružení BMI a Křižovatka.cz.

Foto autor| FOTO: ARChIV